ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

# ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ) ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ

Разпоредбата на чл. 40, ал. 1, т. 5 от ***Закона за здравното осигуряване*** (ЗЗО) определя дохода, сроковете и начина на внасяне на здравноосигурителните вноски за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от ***Кодекса на труда*** (КТ), отпуск при осиновяване на дете до 5- годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ.

*Съгласно чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО, за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от КТ, отпуск при осиновяване на дете до 5- годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ - минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица; вноските са за сметка на работодателя и са равни на дължимата от него част от вноската, като се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят; осигурителните вноски за лицата, които се осигуряват за своя сметка, с изключение на лицата по чл. 4, ал. 9 от* ***Кодекса за социално осигуряване*** (КСО), *са в същия размер и се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, върху минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, съответно за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, определен със* ***Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за съответната година*** (ЗБДОО). *За възнаграждението по чл. 40, ал. 5 от КСО осигурителните вноски се дължат по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО.*

**за лицата във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от КТ,** отпуск при осиновяване на дете до 5- годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ

**<u>доход, върху който се внасят вноските</u>:**
минималният месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица

**<u>съотношение за внасяне на вноските:</u>**

вноските са за сметка на осигуряващия и са равни на дължимата от него част от вноската – 60 на сто (4,8%)

**<u>срок за внасяне на вноските</u>:**

внасят се *до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят*.

ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

# ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ) ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ

За тези лица доходът, върху който са дължат здравноосигурителните вноски, е обвързан с минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, съгласно ЗБДОО за съответната година.

До влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г, съгласно ***Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.*** се прилагат минимален месечен осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, определени в ЗБДОО за 2025 г. в размер на 550,66 евро (1077 лв.)

## ВНИМАНИЕ

Здравноосигурителните вноски за лица в отпуск за отглеждане на дете се определят и внасят по реда на чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО, само когато отпускът е за отглеждане на дете до 2-годишна възраст по реда на чл. 164, ал. 1 и 3 от КТ, при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на чл. 164б, ал. 1 и 5 от КТ и за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ

За периодите на временна неработоспособност след прекратяване на правоотношението здравноосигурителни вноски на основание чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО не се дължат.

Върху обезщетенията по чл. 54, ал. 1 и 2 от КСО, изплащани при неизползване на допълнителния платен отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, здравноосигурителни вноски не се дължат.

В случаите, когато лице, което е осигурено за общо заболяване и майчинство по смисъла на КСО при повече от един осигурител за периодите, през които е във временна неработоспособност поради болест, бременност и раждане и отглеждане на дете до 2-годишна възраст, здравноосигурителни вноски на основание чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО се дължат от всеки един от осигуряващите.

ОТГОВОРНИ ДНЕС. СИГУРНИ ЗА УТРЕ.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

# ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ) ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ

**ВНИМАНИЕ**

В разпоредбата на чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО изрично се посочва, че върху определеното с чл. 40, ал. 5 от КСО възнаграждение за първите два работни дни от временната неработоспособност се дължат здравноосигурителни вноски по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО. По реда на чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО се дължи здравноосигурителната вноска за останалия период от временната неработоспособност.

***Пример:***

Работничка е във временна неработоспособност поради общо заболяване за 8 дни през месец март 2026 г. Осигурителят изплаща на осигуреното лице за първия и втория работен ден от временната неработоспособност по 70 евро дневно (136,91 лв.) (70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от среднодневното уговорено възнаграждение).

За първия и втория работен ден от временната неработоспособност се дължат здравноосигурителни вноски по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО, а именно:

- 3,2 на сто за сметка на осигуреното лице – по 2,24 евро(4,38 лв.) на ден (70 евро (136,91 лв.) х 3,2%);
- 4,8 на сто за сметка на осигуряващия – по 3,36 евро (6,57 лв.)на ден (70 лв. х 4,8%).

За останалите 6 дни от временната неработоспособност здравноосигурителните вноски се дължат от работодателя върху минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен пропорционално за дните на

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

# ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ) ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ

***Пример:***

Лице е назначено в търговско дружество по трудово правоотношение с продължителност на работното време 8 часа и трудово възнаграждение в размер на 626,84 евро (1225,99 лв.), което е и минималния месечен осигурителен доход за съответната длъжност и основната икономическа дейност на осигурителя.

През месец март 2026 г. (21 р.д.) е във временна неработоспособност поради общо заболяване за 2 работни дни. Останалите 19 работни дни от месеца са отработени от лицето.

Работодателят за месец юни е изплатил на лицето 608,92 евро (1190,94 лв.), от които 567,14 евро (1109,23 лв.) за отработените 19 работни дни и за първите два работни дни от временната неработоспособност (на основание чл. 40, ал. 5 от КСО) – 41,78 евро (2 дни по 20,89 евро -70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение за месеца, в който е настъпила временната неработоспособност, но не по-малко от 70 на сто от среднодневното уговорено възнаграждение).

Задължителните здравноосигурителни вноски се дължат върху определеното трудово възнаграждение за първите два работни дни от временната неработоспособност, но върху не по–малко от минималния осигурителен доход по основна икономическа дейност и квалификационна група професии, т. е. върху не по малко от 29,85 евро (58,38 лв.) на ден (626,84 евро (1225,99 лв.) : 21 р.д.). За 2-та дни от временната неработоспособност здравноосигурителната вноска се дължи върху осигурителен доход в размер на 59,70 евро (116,76 лв.) (2х29,85 евро (58,38 лв.)).

За първия и втория работен ден от временната неработоспособност се дължат здравноосигурителни вноски по реда на чл. 40, ал. 1, т. 1 от ЗЗО, а именно:

- 3,2 на сто за сметка на осигуреното лице – 1,91 евро (3,74 лв.) (59,70 евро (116,76 лв.)х 3,2%);
- 4,8 на сто за сметка на осигуряващия – 2,87 евро (5,61 лв.) (59,70 евро (116,76 лв.)х 4,8%).

Здравноосигурителните вноски след първите два работни дни на временната неработоспособност са в размер 4,8 на сто и се внасят изцяло за сметка на работодателя (ведомството).

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

# ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ВЪВ ВРЕМЕННА НЕРАБОТОСПОСОБНОСТ ПОРАДИ БОЛЕСТ, БРЕМЕННОСТ И РАЖДАНЕ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 2-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164, АЛ. 1 И 3 ОТ КОДЕКСА НА ТРУДА (КТ), ОТПУСК ПРИ ОСИНОВЯВАНЕ НА ДЕТЕ ДО 5- ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ПО РЕДА НА ЧЛ. 164Б, АЛ. 1 И 5 ОТ КТ И ОТПУСК ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДЕТЕ ДО 8-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ОТ БАЩАТА (ОСИНОВИТЕЛЯ) ПО РЕДА НА ЧЛ. 164В ОТ КТ

**за лицата, които се осигуряват за своя сметка по чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО**

| **доход, върху който се внасят вноските:** | **съотношение за внасяне на вноските:** | **срок за внасяне на вноските:** |
|---|---|---|
| минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО за съответната година (Виж Фиш I.I.8.1) | равни на дължимата от работодателя част от вноската – 60 на сто (4,8%) | 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят |

Доходът, върху който се внасят вноските за лицата във временна неработоспособност, поради болест, бременност и раждане, отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, отпуск при осиновяване на дете до 5-годишна възраст и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя), които се осигуряват за своя сметка по чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО, е минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, определен в ЗБДОО за съответната година.

До влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г, съгласно ***Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.*** се прилагат минимален месечен осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, определени в ЗБДОО за 2025 г. в размер на 550,66 евро (1077 лв.) (Виж Фиш I.I.8.1).